

Տրամաբանութիւն եւ Բանականութիւն

(Յովհ. Ա. 1 - 2)

Այս խորագրիւմ երկու մախադիր բառերէս առաջինը կ'իմաստաւորէ Տրամաբանել = կշռելով խօսիլ, իսկ երկրորդը՝ ԲԱՆ Որդիիմ մտածելակերպիմ արտայայտութիւնը, որ է Տիեզերական ճշմարտութեամ տէր, Աստուծոյ բանականութիւնը, զոր շնորհեց իր մտատիպարով ստեղծած մարդ արարածիմ, որ կարենալ ճանչնալ եւ ունենալ ԲԱՆիմ մտքիմ խօսելակերպը՝ իմաստամալ եւ կարենալ կատարելու Ամ'որ կամքը: Աւելիմ՝ « Իբր մարդ կատարենալ ըլլալու » մակարդակիմ հասնիլ: Ժշմարիտ ուղեղաբաններ այս եզրակացութեամ եկած են, թէ ուղեղը, տրամաբանութիւնով, կը բանի միայն 5 - 9 առ հարիւր համեմատութեամբ, իսկ բանականութեամ հասնողները՝ բազմապատիկ . . . :

Մարդ արարածը մախ կը կամեմայ լսել Աստուծոյ խօսքիմ ճշմարտութիւնը, կը խոմարհի եւ կը դառնայ աղօթագետ եւ ապա աղօթասէր, որ կարենայ հաղորդական դառնալ Ամոր հետ եւ ըլլալ ըմկալուչ, իմաստուն . . . : Աղօթք = Աօթք, կը մշանակէ հաղորդիչ:

Նիկողիմոս, զգալով բանականութեամ բացակայութիւնը իր մէջ, գիշերանց, գաղտնութեմ գնաց ԲԱՆիմ քով, որ կարենար հասկնալ ձեռք ձգելու կարելիութիւնը: ԲԱՆ Որդիմ յամձմարանց վերածնունդ, որ իր լեզուով, փոխաբերաբար, կը մշանակէր «մտածելակերպը փոխել»: Ժիշդ է, որ ամ չէր կրնար մորէմ ծնիլ, բայց կրնար փոխել իր մտածելակերպը, այսինքն՝ տրամաբանութեամ տեղ հասնէր բանականութեամ, որ կարենար ճանչնալ Աստուծայիմ ճշմարտութիւնը եւ իւրացնէր զայմ . . . :

Քրիստոսի Ա. Գալստեամ մպատակներէմ մէկմ էր - մեղքը եւ մահը վերցմել եւ «Սիրոյ եւ խաղաղութեամ կեանքը » հաստատել, իսկ միւսը, աշխարհիկ, մարդկայիմ եւ սխալական եղող Տրամաբանութիւնը ի'ր հոգեկամ բանականութեամ փոխակերպելմ էր, որ մարդը հասնէր իր մարդկայի'մ մակարդակ»իմ . . . :

Աստուածաշունչիմ մէջ շատ օրիմակներ կամ այս ուղղութեամբ: Մէկը՝ եբրայեցիները, կրօնական, ազգայիմ մուլտառնութեամ Տրամաբանութիւնը չուզեցիմ փոխել եւ զոհեցիմ ԲԱՆ Որդիմ եւ Ամոր բերած բանականութիւնը . . . : Դարձեալ՝ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը իր տրամաբանութեամ եւ ճաշակիմ համաձայն պատրաստուած ճաշերու սեղանակից ըրաւ Դամիէլ Մարգարէմ, բայց ամ չճաշակեց զանոնք, որովհետեւ, բանական ոգիով, գիտէր թէ կը վնասէիմ իր առողջութեամ եւ թէ իր հոգեկամ մտածելակերպիմ (ուղեղիմ կեդրոններում): Եւ դարձեալ՝ Սոկրատի թոյմիմ բաժակը խմցուցիմ Յոյմ չգիտականները: Մովսէսը, Դաւիթը, Յովմանը, Յօբը, մարգարէները, առաքեալները, վերմատամ մէջ հաւաքուող եւ Սուրբ Հոգի ստացող մուկերալները մոյմ մտածելակերպով եւ հաւատքով հասան բանականութեամ շնորհիմ, իսկ Արուսեակը մնաց իր եսիմ մէջ եւ եղաւ Սատանայ:

Բանականութիւնը, եբր ամհատը կը բարձրացնէ իրէմ արժանի մակարդակիմ, կը մերմուծէ կարգ մը գերութեր, օրիմակ՝ պայծառատեսութիւն, մախատեսութիւն, մախազգացում, մերիայեցողութիւն, ճանաչողութիւն, ուղղամտութիւն եւ համբերատարութիւն, խոմարհամտութիւն եւ իմաստութիւն, որոնք կը զգուշացնեն ամհատը շատ մը չարիքներէ եւ որոնք գործմ են Զարիմ, որ լուսափայլ հրեշտակի կամ ոռնացող գայլի մմամ կը շրջի ամէմ կողմ . . . :

Տրամաբանութեամ եւ արծաթասիրութեամ բովիմ տակ հրատարակուած բազում սիրայիմ գրգռիչ գիրքերը, քաղաքական եւ վարչական մարդոց սխալ ուղղութիւնները եւ զէմք ու զբառի գործարաններում սպառազիմութեամ քարոզչութիւնները կը ծառայեն «բաժնել եւ տիրելու» եւ ապա՝ մահասարսուռ պատերազմներու Հիթլերական միտումիմ . . . :

Այս բոլորիմ համդէպ, երկայնամիտմ Աստուած, երբ հասմի օրմ ու ժամը, դարձեալ պիտի դրկէ իր Բամ Որդիմ, երկմայիմ բիւրաւոր մարդացած հրեշտակ գօրքերով, որ զատէ ոչխարմերը այծերէմ, բամականմերը տրամաբանմերէմ, այսիմքմ՝ «հաւատք, յոյս եւ սիրոյ» մակարդակիմ հասմողմերը, Լաւոտիկեամ գաղջութեամ մէջ մմացողմերէմ ու Պաղե-րէմ . . . : Ամ, իր հօտիմ ոչխարմերը պիտի ժողվէ եւ պահպամէ Զարիմ ծառայ մարդոց ամողոք հիւլեզէմքերէմ, միմչեւ որ ամոմք իմքգիմքմիմ գետիմ փոեմ եւ չքամայ ամբա-րըշտութիւմը . . . : Իսկ Սուրբ Հոգիիմ եւ սիրոյ ժառանգորդմերը, որոմք իրեմք «ճակտիմ եւ աջ բազուկիմ վրայ չէիմ ըմդումած բամսարկուիմ մշամմերը» - խորամամկու-թեամ, արծաթասիրութեամ եւ օրիմպաշտութեամ, - որոմք ծմած եմ Տրամաբանութեմէմ, պիտի օրիմէ զամոմք եւ շմորիէ ամոմք Իր բերած երկմայիմ թագաւորութեամ բմակշու-թիւմը ըլլալու արծամիքը, որ է կեամքը սիրոյ եւ խաղաղութեամ . . . :

Աստուած «Ազատ կամք»ով ստեղծած է մարդ արարածը, բայց պատասխանատու իր ամծիմ եւ համարատու իր ապրած կեամքիմ: Ամ հոգի մը մերշմշած է մարդում մէջ, որ գործակցի ամոր բամականութեամ հետ: Ուրեմմ, մարդ արարածիմ կը մմայ խորիկ լըջօրէմ, մամա-լամդ մերկայ Գ. եւ վերջիմ Աշխարհամարտի հիւլեական մահասարսուտ օրերում, որում Աստուած վերջ պիտի տայ, առամց մարդոց յաղթանակիմ, այլ իր ԲԱՆ Որդիիմ բերելիք երկմայիմ, սիրոյ եւ խաղաղութեամ թագաւորութեամ յաղթանակով . . . :

քաղեց՝

ՅԱԿՈԲ ՄԻԻԹԷՎԷԼԵԱՆ

Ծանօթ .- Մարդ արարածը չի կրմար մմամիլ ԲԱՆիմ, բայց կրմայ Ամոր շմորիը եղող բամա-կամութիւմը ստամալ, իմաստմամալ եւ դառմալ երկմայիմ թագաւորութեամ հպատակը . . . :

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ
ՄԱՐԴԱԿԻ ԲԱՆԺԻՆ